

NSA orzekł, że w razie nieobecności przewodniczącego rady gminy, wiceprzewodniczący jest upoważniony do zwołania na wniosek sesji nadzwyczajnej rady gminy. Dzieje się to jednak tylko w wypadku, gdy przewodniczący nie wyznaczy wiceprzewodniczącego do pełnienia swoich obowiązków na dany okres.

Do przewodniczącej Rady Gminy wpłynął wniosek, podpisany przez grupę 8 radnych, o zwołanie sesji nadzwyczajnej. Przedmiotem sesji miało być odwołanie Przewodniczącej.

Tydzień później odbyła się wspomniana sesja nadzwyczajna prowadzona przez Wiceprzewodniczącego Rady. Przewodnicząca była wprawdzie obecna na Sali obrad na początku sesji, jednak nie podpisała listy obecności. Oświadczyła radnym, że nie upoważniła Wiceprzewodniczącego do zwołania tej sesji, po czym opuściła salę obrad.

Wojewoda rozstrzygnięciem nadzorczym orzekł o nieważności uchwały ze względu na istotne naruszenie prawa. Stwierdził, że organ stanowiący może podejmować rozstrzygnięcia na sesji jedynie zebranej przez przewodniczącą.

NSA przytoczył, że rada gminy zgodnie z art. 19 ust. 1 u.s.g. wybiera ze swojego grona przewodniczącego i od 1 do 3 wiceprzewodniczących bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym. Przewodniczący rady gminy nie jest organem gminy, dotyczy to również jego zastępców. Pełni on funkcję organizacyjną organu kolegialnego. Jego pozycja w sensie ustrojowym nie różni się od pozostałych radnych, jest on primus inter partes – pierwszym wśród równych. Do przewodniczącego należy wyłącznie organizowanie pracy rady oraz prowadzenie jej obrad w formie czynności materialno-technicznych. Przewodniczący może wyznaczać do wykonywania swoich zadań wiceprzewodniczącego. W przypadku nieobecności przewodniczącego i niewyznaczenia wiceprzewodniczącego, zadania przewodniczącego wykonuje wiceprzewodniczący najstarszy wiekiem (art. 19 ust. 2 zd. 2 i 3 u.s.g.).

O zwoływaniu sesji nadzwyczajnej rady gminy mają także zastosowanie postanowienia art. 19 ust. 2 u.s.g. Oznacza to, że zasadniczo zwołuje ją przewodniczący rady, a w przypadku nieobecności przewodniczącego i niewyznaczenia zastępującego go wiceprzewodniczącego, zadanie to automatycznie przechodzi na wiceprzewodniczącego najstarszego wiekiem.

Jeżeli radni chcą skorzystać z przysługującego im prawa do odwołania przewodniczącego rady (art. 19 ust. 4 u.s.g.), to musi się to odbyć na sesji zwołanej przez przewodniczącego, chyba że zachodzą okoliczności przewidziane w art. 19 ust. 2 u.s.g., a więc przewodniczący wyznaczyłby do dokonania tych czynności wiceprzewodniczącego, albo gdyby był nieobecny i nie wyznaczył wiceprzewodniczącego. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Wobec tego NSA stwierdził nieważność rozstrzygnięcia Wojewody.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 sierpnia 2013 r. II OSK 1458/13